

βροντούρα ή, Τσακων. βροντούρα Τσακων.

Έκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούρα.

1) Βέμβιξ, στρόμβος: Γιουρίζου σὰν βροντούρα. Συνών. ιδ. ἐν λ. βρονταλίδα 2. 2) Ἐπιρρηματ. ταχέως: Ἐζάτδε βροντούρα (ἐπῆγε γρήγορα).

* **βροντούρισμα** τό, βροντούρισμα Τσακων.

Έκ τοῦ ρ. *βροντουρίζω.

Ἀπόρριψις ὀρμητικῆ: Ἄ' ἐδοῦτ' ἕνα βροντούρισμα τὸ' ἐρέστε τὸν πόρε (τοῦ ἔδωσε ἕνα πέταγμα καὶ εὐρέθη εἰς τὴν πόρταν).

* **βροντουριστός** ἐπίθ. βροντουριστέ ό, Τσακων.

Έκ τοῦ ρ. βροντουρίζω.

Ἡ ὀρμητικὴ ἀπόρριψις: Ἄ' ἐδοῦτ' ἕνα βροντουριστέ τὸ' ἐρέστε τὰν ἄβα ἄκρα (τοῦ ἔδωσε ἕνα πέταγμα κ' εὐρέθη εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν).

βροντόφωνα ἐπίρρ. ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2, 13 ITυπάλδ. Ποιήμ. 63 ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην. 62 Ἀσάλ. Ζωή 173—Λεξ. Δημητρ.

Έκ τοῦ ἐπιθ. βροντόφωνος.

Με ἰσχυράν, με βροντώδη φωνήν: Ποιήμ.

Χασάν, Χασάν, σκύλλε Χασάν, βροντόφωνα τὸν κρᾶζει, ἐνῶ τὸ μαῦρο του σπαθὶ τραμαχτικὰ τινάζει

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν.

Ἀντήχησε 'ς τὸ Βόσπορο θανατερὴ φοβέρα

καὶ κάθε γῆς Ἑλληνικὴ βροντόφωνα ἀποκρίθη

ITυπάλδ. ἐνθ' ἄν.

Κ' ἐγὼ μὲν μέγα ν' ἀκουστῶ βροντόφωνα 'ς τὴν Πνύκα ἀστροπελέκι 'ς τοὺς κακοὺς καὶ με τοὺς φιλοσόφους

ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην. 62.

βροντόφωνος ἐπίθ. ΓΣουρῆ Ἀπαντ. 2,273 ΦΠανᾶ Λυρικ. 118 ΔΒαλαωρ. Ἔργα 3,83 Δ'Επαχτίτ. ἐν Προπυλ. 1,255—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Ἐλευθερουδ. Πρω.Δημητρ. βροντόφουνους Εὔβ. (Ἀκρ. Ψαχν.) βροτόφωνος Πάρ. Πελοπν. (Μάν) βροντοφῶνος ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,83.

Έκ τῶν οὐσ. βροντή καὶ φωνή. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ ἔχων βροντώδη φωνήν, βαρεῖαν καὶ ἡχηράν ἐνθ' ἄν.: Εἶναι μὴ βροτόφωνα γυναικα Πελοπν. (Μάν) Βροτόφωνος ψάλτης Πάρ. Ἔνα ἀνάκρυσμα βροντόφωνο πετάχτηκε ἀπὸ τὰ στήθηα τους Γ'Επαχτίτ. ἐνθ' ἄν. || Ποιήμ.

Κ' ἕνα Τιτᾶνα ὅταν θὰ ἰδῆς μέσ' τῶν Μουσῶν τὸν κῆπο, σὰν Ταξιάρχης νὰ κρατῇ βροντόφωνα φλογέρα

ΦΠανᾶς ἐνθ' ἄν.

Δὲν θὰ σείσῃ τὸν ἀγέρα με βροντόφωνα λαλιά,

δαλαλῶντας τὴν ἐλαϊά

ΓΣουρῆς ἐνθ' ἄν.

Λαλοῦν φλογέρες Γύφτικες, ἀκούονται τραγούδια,

καὶ βροντοφῶνα τύμπανα καὶ θόρυβος καὶ γέλια

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ιδ. ἐν λ. βροντερόηχος.

βροντοφωνῶ ΙΔραγούμ. Ἑλληνισμ. καὶ Ἑλλην. 88 ΓΞενοπουλ. Ἀναδυομέν. 110—Λεξ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ.

Έκ τοῦ ἐπιθ. βροντόφωνος.

Φωνάζω, ὁμιλῶ βροντωδῶς ἐνθ' ἄν.: Νὰ τὸ βροντοφωνήσῃ σ' Εὐρώπες καὶ σὲ Τουρκίες ΙΔραγούμ. ἐνθ' ἄν. Τὸ βροντοφωνοῦσαν με νόημα ΓΞενοπ. ἐνθ' ἄν. Συνών. βροντωφονάζω. Πβ. βροντολαλῶ.

βροντύλλι τό, Ρόδ.

Έκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλ.

-ύλλι, δι' ἣν ιδ. ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνᾶ 51 (1941) 120 κέξ.

1) Βρονταλίδι 1, ὁ ιδ. 2) Κωδωνίσκος τοῦ μανδύου τῶν ἀρχιερέων.

βροντῶ κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καλπ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Ἀμισ. Ἱμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) βροντάω κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) βροντάου Πελοπν. (Πυλ.) βροντῶ βόρ. ἰδιώμ. βροντάου βόρ. ἰδιώμ. βροδῶ πολλαχ. βρονδῶ πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. βροδοῦ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βροντοῦ Τσακων. βρονδῶ Σαμοθρ. ἄβροντάω Ἡπ. σβροντῶ Θράκ. (Μέτρ.) σβροντάου Ἡπ. (Ζαγόρ.) φροντῶ Κύπρ. βροντίζω Καλαβρ. (Μπόβ.) Κέρκ. βροντίζου Θράκ. (Ἀνδριανούπ.) σβροντίζου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μετοχ. βροντημ-μένος Ἀπουλ. βροντισμένος Ἡπ. Μακεδ. (Βογατσ.) βροντ'σμένους Εὔβ. (Ἀκρ.) βροντιγμένος Μακεδ. (Βογατσ.)

Τὸ ἀρχ. βροντῶ.

Α) Ἀμτβ. 1) Παράγω βροντήν, συνήθως κατὰ τρίτον πρόσωπ. μετὰ τοῦ ἀστράφτω, ὁ ιδ., κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καλπ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Ἀμισ. Ἱμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀστράφτει καὶ βροντῇ κοιν. Ἔστραψεν καὶ ἐβρόντησεν Τραπ. Βρόδα βρόδα νὰ βρέξῃ θέλει Κεφαλλ.—Λεξ. Πρω. || Φρ. Ἄλλες 'στράφτει κι ἄλλες βροντάει (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀστάτου) Ἰνέπ. Ἔστραψι κι βρόντησι (ἐπὶ τοῦ σφόδρα ὀργισθέντος) Θράκ. (Ἀνδριανούπ.) Ἐβρόδα καὶ κατέβαινε (ἐπὶ ἀπροόπτου γεγονότος προκαλοῦντος ἐκπληξιν) Κρήτ. || Παροιμ. Πέρα βρέχει τὸ ἄλλο βρονδᾷ (ἐπὶ ἀδιαφοροῦντος) Λέσβ.

Ὅπου ἀστράφτει φαίνεται κι ὅπου βροντᾷ 'γροικεῖται (οὐδὲν κρυπτόν) Σίφν.

Ἄ δὲν ἀστράφτῃ, δὲ βροδᾷ κι ἄ δὲ βροδᾷ, δὲ βρέχει (ἄνευ αἰτίας οὐδὲν συμβαίνει) Λευκ. || Ἀσμ.

Ἐγὼ, πουλλὶ μου, σ' ἀγαπῶ καὶ Κύριος κατέχει, αὐτὸς π' ἀστράφτει καὶ βροδᾷ καὶ συννεφιά καὶ βρέχει Κρήτ.

Κᾶπου 'στραφτεῖ, κᾶπου βροντεῖ, κᾶπου χαλάζι ρίβκει, κᾶπου ἐθέλησε ὁ Πλάστης μας τὸν κόσμον του νὰ κλύσῃ (στραφτεῖ ἀντὶ 'στράφτει διὰ τὸ μέτρον) Κύπρ.

Ἔστραψεν ἡ ἀνατολὴ τὸ' ἐφρόντησεν ἡ δύση αὐτόθ.

Βλέπει τὴ Μάλτα καὶ βροδᾷ, τὴ Μπαρμπαρῶ κι ἀστράφτει Πάρ.

Τῶρ' ἀστράβκω τδαὶ καύκω σε, βροντῶ τδαὶ καταλῶ σε, σηκών-νω τδαὶ τὸν ἄνεμον τδαὶ παίρνω τὸν σταχτόν σου Κύπρ. Συνών. βροντάζω, μπουμπουνίζω. β) Κατὰ γ' πρόσωπ. ἀρχίζει νὰ χειμωνιάζῃ Μύκ. 2) Παράγω ἰσχυρὸν βρόντον, ἡχῶ ἰσχυρῶς κοιν. καὶ Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Τὸ κανόνι—τὸ τουφέκι βροντᾷ. Βροντῶ 'ς τὴν πόρτα ἢ τὴν πόρτα (κτυπῶ δυνατὰ) κοιν. Βροντοῦν τὰ σίδερα Μακεδ. (Κοζ.) Τ' ὀρμάν' βροντᾷ Κερασ. Τὸ νερὸ βροντᾷ Κρήτ. Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ποῦ βροντάει εἰς; Ἡπ. (Ζαγόρ.) Φύλαγε σὺ νὰ βροδήξ' τὸ πρᾶμα καὶ τότε θὰ πάρ'ς χαδάρ' Θράκ. (Σαρεκκλ.) Βροντοῦσε δυνατὰ 'ς τὸ λιθόστρωτο τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων ΙΔραγούμ. Μαρτύρ. Αἶμα 51. Τὰ τροκάνγα μου βροβάθησαν, πᾶ δὲ βροντᾶνε Γ'Επαχτίτ. ἐν Προπυλ. 1,236.

|| Φρ. Βροντᾷ ἡ τσέπη του (ἔχει χρήματα) σύνθηθ. Βρονδάει ἡ τσακανίκους (ἀφθονεῖ τὸ χρήμα) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἐβρόντησεν ἅπ'αν'-ι-μ' (ἐβρόντησεν ἐπάνω μου, μοῦ ἐπετέθη διὰ φωνῶν, λοιδοριῶν, ὕβρεων κττ.) Χαλδ. || Παροιμ.

Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα | ὅσο θέλεις βρόντα

